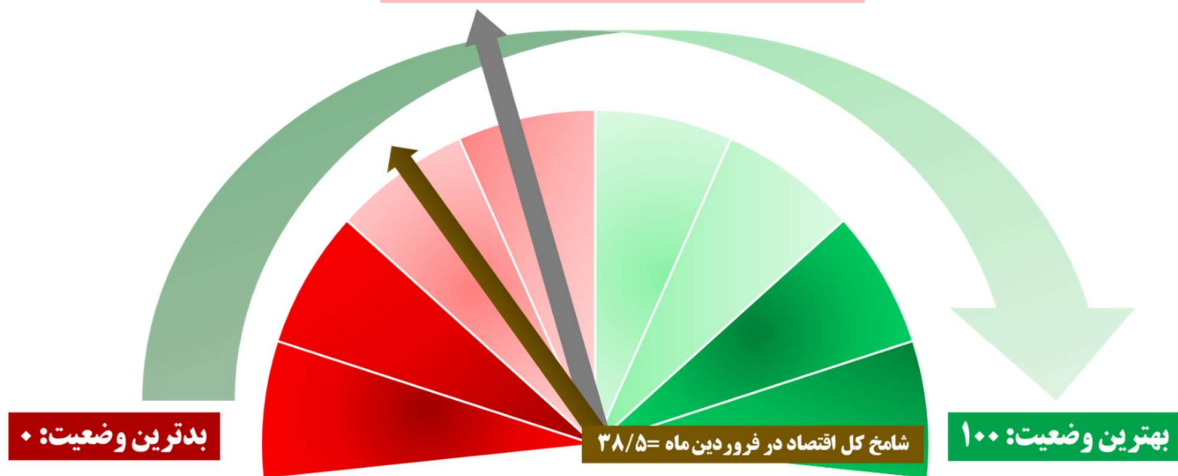

سرعت سنج ماهانه کسب و کار کشور: شاخص مدیران خرید (شامخ) اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

شامخ کل اقتصاد در اردیبهشت ماه = ۴۲/۳

نتایج کلیدی:

- کاهش شدت رکود در فعالیت‌های اقتصادی در کنار تداوم انقباض فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی: شامخ کل اقتصاد و بخش صنعت به ترتیب با ثابت مقادیر ۴۲/۳ و ۴۵/۳ نسبت به ماه گذشته کاهش داشته‌اند، هرچند از شدت کاهش آن در مقایسه با فروردین ماه کاسته شده است. این وضعیت نشان می‌دهد که بخش عمده این بهبود ناشی از بازگشت تدریجی بنگاه‌ها به فعالیت پس از توقف تولید و تعطیلی‌های گسترده بوده است. در عین حال، امید به برگشت تدریجی را به شرایط بلندمدت تولید یادآور می‌شود.
- تشدید بحران تأمین مواد اولیه و ثبت بیشترین مقادیر قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده: تداوم کاهش موجودی مواد اولیه در کنار ثبت بیشترین افزایش قیمت خرید نهاده‌ها طی سال‌های اخیر، بیانگر فشار شدید بر زنجیره تأمین است. لذا نیازمند تدابیر لازم در سال جاری را گوشزد می‌کند که سریعاً نسبت به جبران تأمین مواد اولیه برای تداوم تولید واحدهای اقتصادی اقدامات موثر و کاربردی صورت گیرد.
- تداوم ضعف بازار کار و انتقال فشارهای رکودی به اشتغال بخش صنعت: شاخص استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی همچنان در یکی از پایین‌ترین سطوح تاریخی خود قرار دارد و برای سیزدهمین ماه متوالی در محدوده رکودی قرار گرفته است. کاهش فروش، کمبود نقدینگی و افزایش هزینه‌های تولید، بسیاری از بنگاه‌ها را به تعدیل نیرو یا توقف جذب نیروی جدید سوق داده است. چالش اصلی این موضوع، محدودیت در نگهداشت نیروی انسانی در شرایط نااطمینان است که از بعد اقتصادی، اجتماعی و بیمه‌ای مانند بیمه پردازی و بیمه بیکاری برای فعال اقتصادی و سیاست‌گذاران قابل توجه است.

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

شامخ کل اقتصاد

تعدیل فصلی نشده: ۴۸/۸ تعدیل فصلی شده: ۴۲/۳

- ✓ شاخص مدیران خرید کل اقتصاد (تعدیل فصلی نشده) در اردیبهشت ماه سال جاری، با ثبت عدد ۴۲/۳، برای چهاردهمین ماه متوالی از فرودین ماه سال گذشته تا کنون روندی رکودی دارد.
- ✓ شاخص مقدار تولید محصول و ارائه خدمات در اردیبهشت ماه با ثبت مقدار کمتر از ۵۰ برای سیزدهمین ماه متوالی روندی رکودی دارد، هرچند نسبت به دو ماه گذشته از شدت افت آن کاسته شده است.
- ✓ شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی برای دوازدهمین ماه متوالی کمتر از سطح خنثی ۵۰ قرار گرفته است اگرچه در اردیبهشت ماه، شدت کاهش کمتری نسبت به دو ماه گذشته داشته است.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده نیز برای سیزدهمین ماه متوالی روندی کاهشی داشته است. هرچند شدت افت نسبت به دو ماه گذشته کمتر شده است.
- ✓ شاخص قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده به بالاترین سطح ۴۸ ماهه خود رسیده است که بیانگر تداوم فشارهای هزینه‌ای بر بنگاه‌هاست.

شامخ بخش صنعت

تعدیل فصلی نشده: ۵۸/۷ تعدیل فصلی شده: ۴۵/۳

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت ایران در اردیبهشت با ثبت عدد ۴۵/۳ برای هفتمین ماه متوالی روندی رکودی دارد.
- ✓ شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در اردیبهشت ماه، با ثبت عدد ۴۷/۲ همچنان برای هفتمین ماه متوالی کاهشی است اما بیشترین مقدار پنج ماه اخیر را ثبت کرده است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان رکودی است هرچند بیشترین مقدار ۵ ماهه خود را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده در یکی از کمترین مقادیر خود قرار گرفته است.
- ✓ شاخص قیمت خرید مواد اولیه به بیشترین میزان شصت و هفت ماهه از آبان ماه سال ۱۳۹۹ رسیده است.
- ✓ شاخص میزان فروش محصولات نیز تحت تأثیر هم‌زمان ضعف تقاضای داخلی و اختلال در صادرات، برای هفتمین ماه متوالی در محدوده رکودی قرار دارد.
- ✓ شاخص میزان استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی حوزه صنعت در اردیبهشت ماه همچنان مانند ماه قبل در یکی از پایین‌ترین سطوح تاریخی خود (در سری زمانی هشت ساله) قرار دارد.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

تغییر و تحولات روند اقتصاد پسا جنگ برای صاحبان و فعالان اقتصادی بسیار مهم و حیاتی بوده و نیازمند شناخت دقیق تر و موشکافانه تر است. برای شناخت و ارزیابی شرایط عمومی اقتصاد ملی از بعد تداوم تولید، سرمایه گذاری، توسعه فعالیت و کسب و کار، داشتن نماگرها یا شاخص های جامع (گذشته نگر و پیش نگر) ضروری است. **شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد** به عنوان یکی از نماگرهای پیش نگر، تصویری جامع و به روز از وضعیت فعالیت های اقتصادی، سرمایه گذاری مولد و چشم انداز کسب و کارها ارائه می دهد به گونه ای که تغییرات آن به طور نسبی بازتابی از ارزیابی و انتظارات فعالان اقتصادی از شرایط جاری و انتظارات آتی است. براساس نظرسنجی میدانی و عملیاتی مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی ایران (پس از جنگ ۴۰ روزه تحمیلی، اردیبهشت ماه ۱۴۰۵)، شاخص مدیران خرید کل اقتصاد (تعدیل فصلی شده) در اردیبهشت ماه ۱۴۰۵، با ثبت عدد ۴۲/۳، هر چند همانند ماه های قبل به خصوص دو ماه اخیر، نسبت به عدد ۵۰ وضعیت نامناسبی را نشان می دهد ولی روند رو به بهبود است. لذا تداوم افت فعالیت ها نسبت به دو ماه گذشته (که اقتصاد تحت تأثیر شوک جنگ و تعطیلی گسترده کسب و کارها قرار داشته) کاهش یافته است و نشانگر آن است که نگرانی از تداوم رکود عمیق در اقتصاد تا حدی کمتر شده است.

در اردیبهشت ماه نیز اگرچه پس از آتش بس از شدت آثار مستقیم جنگ کاسته شده، اما تداوم مشکلات طی ماه ها از جمله محدودیت های ارزی، اختلال در زنجیره تأمین به خصوص تأمین نهاده های اولیه و واسطه های، قطعی اینترنت بین الملل، محدودیت های انرژی و نااطمینانی های موجود، همچنان فعالیت بنگاه های اقتصادی را در سمت عرضه تحت تأثیر قرار داده و منجر به ادامه فعالیت در سطوح پایین ظرفیت ها یا توقف فعالیت ها (به ویژه در بخش خدمات و صنایع کوچک) شده است.

شاخص مقدار تولید محصول و ارائه خدمات در اردیبهشت ماه با ثبت مقدار کمتر از ۵۰ برای سیزدهمین ماه متوالی روندی رکودی دارد، هر چند نسبت به دو ماه گذشته از شدت افت آن کاسته شده، اما همچنان نشان می دهد بخش قابل توجهی از بنگاه ها با ظرفیتی کمتر از معمول فعالیت می کنند. اختلال در تأمین نهاده ها، ضعف تقاضا، محدودیت نقدینگی، نوسانات ارزی و محدودیت های انرژی، مانع بازگشت تولید به شرایط عادی شده است.

هم زمان، **شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان** در اردیبهشت ماه، همچنان برای چهاردهمین ماه متوالی در محدوده رکودی قرار دارد که نشان دهنده تداوم روند کاهشی در سمت تقاضا است. هر چند سرعت افت تقاضا نسبت به فروردین کاهش یافته، اما همچنان با محدوده مرزی ۵۰ فاصله زیادی دارد. کاهش قدرت خرید، تورم بالا، نااطمینانی های اقتصادی و تعویق تصمیمات خرید، موجب شده بازار همچنان با ضعف تقاضای مؤثر مواجه باشد.

شاخص میزان صادرات کالا و خدمات نیز همچنان در محدوده رکودی قرار دارد. اگرچه نسبت به دو ماه گذشته از شدت کاهش آن کاسته شده، اما محدودیت های ارزی، دشواری نقل و انتقال مالی، اختلالات لجستیکی، کاهش ارتباطات بین المللی و ریسک های ناشی از تحولات منطقه ای همچنان مانع بهبود تجارت خارجی شده است.

شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی برای دوازدهمین ماه متوالی کمتر از سطح خنثی ۵۰ قرار گرفته است. اگرچه در اردیبهشت ماه شدت کاهش کمتری نسبت به دو ماه گذشته داشته است. تداوم افزایش هزینه ها، کاهش فروش و فشارهای مالی موجب شده بخشی از بنگاه ها همچنان به تعدیل نیروی انسانی یا عدم جایگزینی نیروهای خروجی روی آورند که نشان دهنده انتقال رکود به بازار کار است.

شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده نیز برای سیزدهمین ماه متوالی روندی رکودی داشته است. هر چند شدت افت نسبت به دو ماه گذشته کمتر شده، اما محدودیت های ارزی، اختلال در واردات، مشکلات حمل و نقل، محدودیت های انرژی و کمبود نقدینگی همچنان زنجیره تأمین بنگاه ها را با چالش جدی مواجه کرده است. از سوی دیگر آسیب به برخی صنایع بالادستی در پی جنگ و افزایش قابل توجه قیمت مواد اولیه، موجب شده بسیاری از واحدهای تولیدی با خطر کاهش ظرفیت یا توقف فعالیت مواجه شوند.

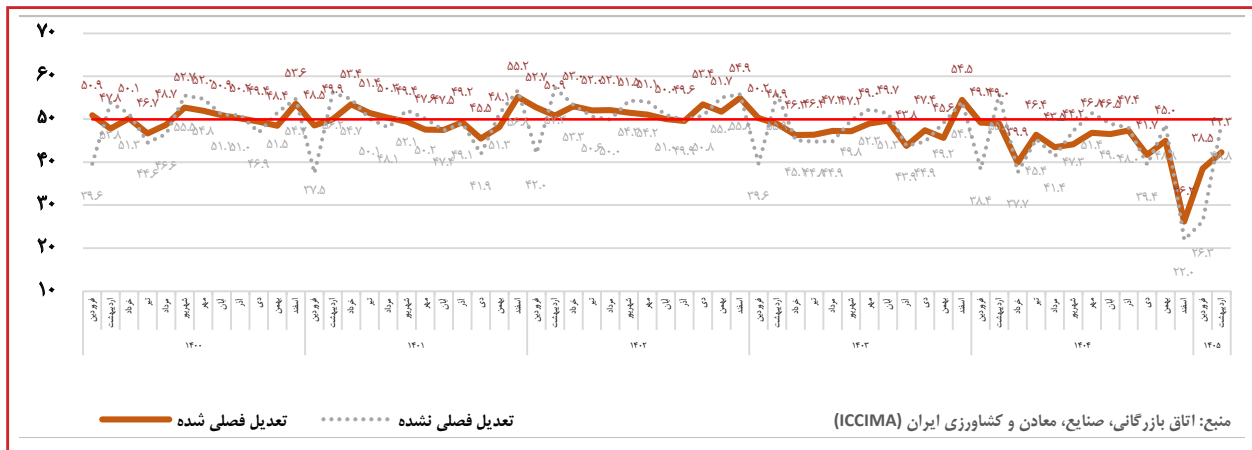
در همین حال، **شاخص قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده** به بیشترین مقدار ۴۸ ماهه از خرداد ماه سال ۱۴۰۱ رسیده است که بیانگر تداوم فشارهای هزینه ای بر بنگاه ها و به تبع آن منجر به افزایش شاخص قیمت تولیدکننده (PPI) خواهد شد. افزایش نرخ ارز و کمبود مواد اولیه، مشکلات واردات و هزینه های حمل مواد اولیه و سایر نهاده ها موجب شده انتظار انتقال بخشی از این افزایش هزینه ها به قیمت فروش محصولات و خدمات در ماه های آینده وجود داشته باشد.

گزارش طرح شاخص مدیران خرید

شاخص میزان انتظارات در مورد فعالیت اقتصادی ماه آینده همچنان روندی رکودی دارد. اگرچه بخشی از فعالان اقتصادی نسبت به کاهش آثار مستقیم بحران خوش بین تر شده اند، اما فضای کلی کسب و کار همچنان با عدم قطعیت بالا همراه است و تصمیمات تولید و سرمایه گذاری به ثبات شرایط اقتصادی و سیاستی وابسته شده است.

نمودار ۱: شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد

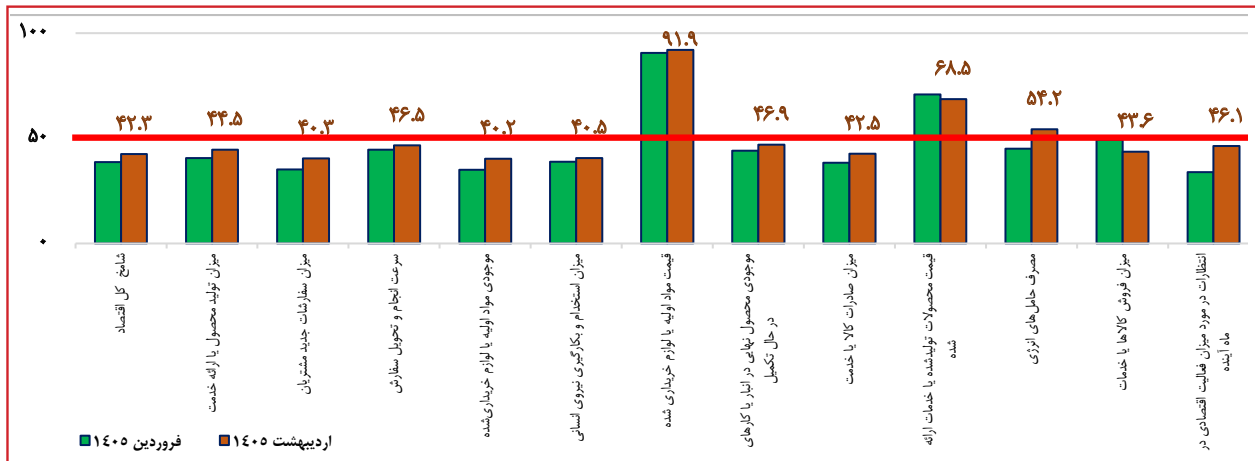

جدول ۱: شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در دو ماه منتهی به اردیبهشت ۱۴۰۵

تعدیل فصلی شده		تعدیل فصلی نشده		شاخص	
اردیبهشت ۱۴۰۵	فروردین ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	فروردین ۱۴۰۵		
۴۲٫۳	۳۸٫۵	۴۸٫۸	۲۶٫۳	شاخص کل اقتصاد	مولفه های اصلی
۴۴٫۵	۴۰٫۴	۵۴٫۸	۲۰٫۸	میزان تولید محصول یا ارائه خدمت	
۴۰٫۳	۳۵٫۰	۴۹٫۴	۲۰٫۶	میزان سفارشات جدید مشتریان	
۴۶٫۵	۴۴٫۵	۴۵٫۷	۳۰٫۴	سرعت انجام و تحویل سفارش	
۴۰٫۲	۳۴٫۹	۴۶٫۸	۲۹٫۵	موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	
۴۰٫۵	۳۸٫۷	۴۳٫۸	۳۷٫۱	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	
۹۱٫۹	۹۰٫۵	۹۱٫۹	۹۰٫۵	قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	مولفه های کمکی
۴۶٫۹	۴۴٫۰	۴۶٫۷	۴۱٫۹	موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل	
۴۲٫۵	۳۸٫۲	۴۴٫۷	۲۵٫۳	میزان صادرات کالا یا خدمات	
۶۸٫۵	۷۰٫۷	۶۸٫۵	۷۰٫۷	قیمت محصولات تولید شده و خدمات ارائه شده	
۵۴٫۲	۴۵٫۰	۶۰٫۱	۲۵٫۷	مصرف حامل های انرژی	
۴۳٫۶	۴۹٫۱	۵۵٫۳	۳۵٫۴	میزان فروش کالاها یا خدمات	
۴۶٫۱	۳۳٫۸	۴۸٫۸	۴۵٫۴	انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	

مآخذ: مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۵

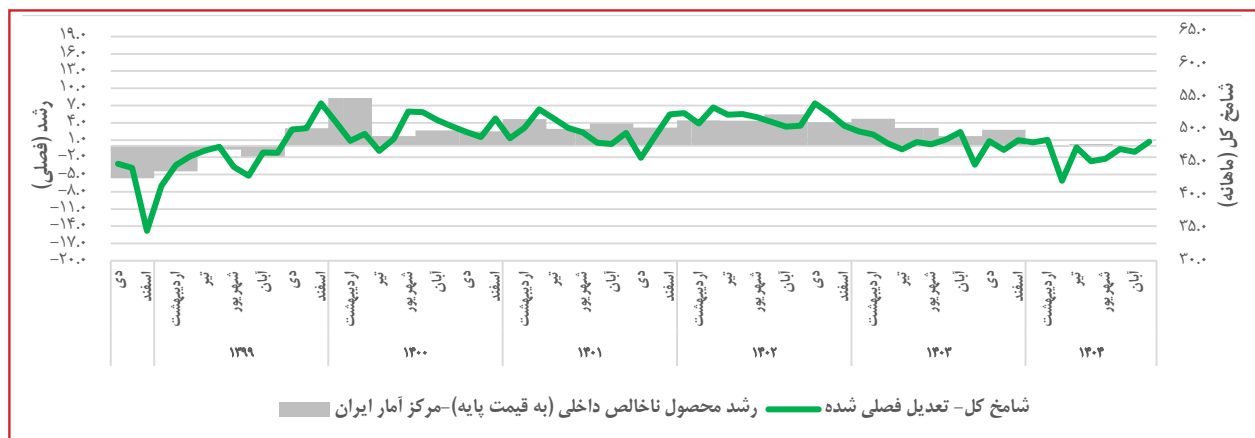
نمودار ۲: شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در دو ماه منتهی به اردیبهشت ۱۴۰۵، تعدیل فصلی شده

انطباق شاخص مدیران خرید کل اقتصاد با تغییرات تولید اقتصاد

انطباق شاخص مدیران خرید کل اقتصاد با تغییرات تولید اقتصاد در این شرایط خاص کشور متفاوت از شرایط عادی است و باید منتظر ماند تا داده های رسمی تولید و سرمایه گذاری کشور مطابق حساب های ملی منتشر گردد. در عین حال، رصد و پایش شاخص مدیران خرید کل اقتصاد و انطباق آن با سایر شاخص ها و آمارهای رسمی کشور با هدف ارزیابی صحت سنجی آن با واقعیت های داده های رسمی کشور است. بر اساس داده های احصاء شده، شاخص مدیران خرید کل اقتصاد با تغییرات تولید اقتصاد در ایران طی سال های اخیر انطباق نسبی دارد. در این میان، انطباق شامخ با رشد اقتصادی کشور به عنوان تغییرات تولید و تغییرات کسب و کار، مهم و قابل توجه است. به دلیل محدودیت آمارهای رسمی در تولید داده ماهانه (توسط مرکز آمار ایران و بانک مرکزی ایران) از محصول/تولید ناخالص داخلی فصلی این دو نهاد آماری استفاده شده است. نکته قابل توجه، همراستایی نسبی روند فصلی شامخ کل اقتصاد با روند رشد محصول ناخالص داخلی (مرکز آمار ایران) و روند رشد تولید ناخالص داخلی (بانک مرکزی ایران) طی فصل های مربوطه در سال های اخیر در شرایط عادی است و این روند در آمارهای مرکز آمار ایران بیشتر محسوس است. هر چند داده های رشد اقتصادی این دو نهاد آمار با وقفه منتشر می شود ولی مقایسه همین آمار و اطلاعات می تواند برای سیاست گذاری و تصمیم گیری های اقتصادی کشور کمک موثری نماید.

نمودار ۳: روند شامخ کل اقتصاد با رشد محصول ناخالص داخلی (مرکز آمار ایران) طی سال های اخیر

شاخص مدیران خرید بخش صنعت

شاخص مدیران خرید صنعت (بخش صنایع کارخانه‌ای و تولیدی) کشور، نمایی گویاتر و بارزتر برای سنجش وضعیت کسب‌وکار و روند تغییرات تولید و فروش واحدهای اقتصادی و صنعتی در شرایط عادی و شرایط خاص و بحرانی است. براساس داده‌های حاصل از نظرسنجی میدانی به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت توسط مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران، **شاخص مدیران خرید صنعت ایران** (تعدیل شده) همانند شامخ کل اقتصاد در اردیبهشت با ثبت عدد $45/3$ برای هفتمین ماه متوالی روندی رکودی دارد، هر چند شدت افت آن نسبت به دو ماه گذشته کاهش یافته، اما تداوم ضعف در اغلب مؤلفه‌های اصلی نشان می‌دهد بخش صنعت هنوز از پیامدهای شوک‌های اخیر و مشکلات ساختاری اقتصاد فاصله نگرفته و همانند ماه‌های گذشته، روند رکودی فعالیت‌های صنعتی به خصوص در تحولات بحران ژئوپلیتیکی تداوم دارد. کاهش شاخص تحت تأثیر کاهش چهار مؤلفه اصلی خود (به غیر از سرعت انجام و تحویل سفارش) قرار گرفته است.

شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در اردیبهشت ماه، با ثبت عدد $47/2$ همچنان برای هفتمین ماه متوالی روندی رکودی دارد و کمتر از سطح خنثی 50 قرار گرفته است، هر چند بیشترین مقدار پنج ماه اخیر را ثبت کرده است. علی‌رغم کاهش تأثیر مستقیم جنگ، بحران واردات و تأمین مواد اولیه و اختلال در زنجیره تأمین بخصوص با توجه به محدودیت‌های دریایی، باعث شده تا همچنان بنگاه‌ها در تأمین نهادهای تولید با کمبود شدید مواجه باشند و بخش مهمی از واحدهای صنعتی همچنان با ظرفیت کمتر از معمول فعالیت کنند.

شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان نسبت به ماه گذشته کاهش داشته است، هر چند بیشترین مقدار 5 ماهه خود را به ثبت رسانده است، اما ضعف تقاضای داخلی، افزایش قیمت‌ها و ناطمینانی نسبت به آینده، مانع بازگشت جریان سفارشات به شرایط عادی شده است.

در همین حال **شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده** همچنان در محدوده رکودی و کاهشی است و در اردیبهشت ماه نیز همانند ماه‌های گذشته در یکی از کمترین سطوح خود قرار گرفته که نشان‌دهنده استمرار بحران عمیق در تأمین مواد اولیه است. از یک سو شرکت‌ها به دلیل محدودیت واردات مواد اولیه از طریق بنادر و دریا و از سوی دیگر به دلیل آسیب‌های ناشی از بی‌ثباتی نرخ ارز و محدودیت‌های ارزی، قطعی اینترنت (تأثیر آن در نقل و انتقال مالی و تأخیر در ثبت سفارشات)، علاوه بر این مشکلات ترخیص کالا از گمرک و ناپایداری مقررات صادرات و واردات و سایر محدودیت‌های ارزی از جمله عدم تخصیص ارز، مسدود شدن ثبت سفارش، عدم گشایش اعتبارات ارزی از مهم‌ترین دغدغه‌های فعالان اقتصادی بوده است. نگرانی جدی نسبت به کاهش یا اتمام موجودی انبارها و تعطیلی واحدهای تولیدی در صورت تداوم این شرایط وجود دارد، نتایج اردیبهشت ماه نیز تأیید می‌کند که **شاخص موجودی محصول نهایی در انبار** نیز برای سومین ماه متوالی کاهش یافته است که بیانگر محدود بودن ظرفیت تولید و عرضه بنگاه‌هاست. علاوه بر این به دلیل محدودیت‌های مطرح شده و افزایش نرخ ارز **شاخص قیمت خرید مواد اولیه** با افزایش شدید روبرو بوده است به طوری که به بیشترین میزان شصت و هفت ماهه از آبان ماه سال 1399 رسیده است. موضوعی که می‌تواند در ماه‌های آینده بر قیمت فروش محصولات نیز اثرگذار باشد.

شاخص میزان صادرات کالا نیز در روند نزولی میان مدت خود باقی مانده است. محدودیت‌های ارزی، و اختلال در تجارت بین‌الملل و تبادلات مالی، اختلالات لجستیکی، تراکم گمرکات، تحولات منطقه‌ای و کاهش صرفه اقتصادی صادرات، تجارت بخش صنعت را به شدت محدود کرده است و فشار مضاعفی بر فعالیت واحدهای صنعتی وارد کرده است.

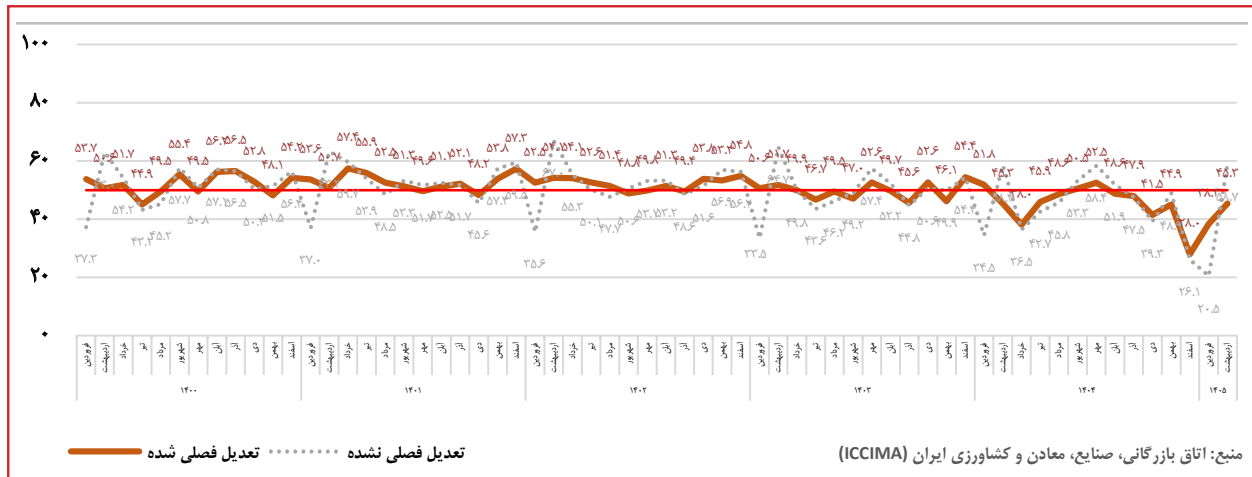
شاخص میزان فروش محصولات نیز تحت تأثیر هم‌زمان ضعف تقاضای داخلی و اختلال در صادرات، برای هفتمین ماه متوالی روندی رکودی دارد. استمرار کاهش فروش، توان مالی بنگاه‌ها را برای تأمین سرمایه در گردش و حفظ سطح اشتغال محدود کرده است. اختلال در اینترنت و افت اطمینان، کسب‌وکارهای بیشتری را در معرض تعطیلی و کاهش تولید قرار داده است. این موضوع ارتباط تنگاتنگی با تعدیل نیروی انسانی حتی در شرکت‌های بزرگ و تعطیلی کسب‌وکارهای کوچک داشته است.

شاخص میزان استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی حوزه صنعت در اردیبهشت ماه همچنان مانند ماه قبل در یکی از پایین‌ترین سطوح تاریخی خود (در سری زمانی هشت ساله) قرار دارد و بیانگر تداوم موج تعدیل نیروی انسانی است، این شاخص در روند نزولی بلندمدت خود برای سیزدهمین ماه متوالی کاهش یافته است. بسیاری از واحدها به دلیل تداوم ناطمینانی‌ها، کاهش فروش، افزایش هزینه‌ها و کمبود نقدینگی، ناچار به تعدیل نیرو شده‌اند و سیاست‌های انقباضی در حوزه اشتغال را ادامه داده‌اند. این موضوع نگرانی‌ها را نسبت به گسترش بیکاری به ویژه در بخش خصوصی و تقویت غیررسمی اقتصاد (باتوجه به قطعی اینترنت و بیکاری شاغلین بخش رسمی و پرداخت‌کننده بیمه‌ای کشور)

افزایش داده است.

شاخص میزان انتظارات تولید در ماه آینده در بخش صنعت همچنان برای سومین ماه متوالی روندی رکودی دارد. هرچند شدت بدبینی نسبت به فروردین کاهش یافته اما همه صنایع (به غیر از صنایع فلزی، لاستیک و پلاستیک و نساجی) همچنان انتظارات بدبینانه برای خرداد ماه داشته‌اند. بسیاری از صنایع همچنان فضای فعالیت اقتصادی را با عدم قطعیت بالا ارزیابی کرده و بهبود شرایط را منوط به ثبات محیط اقتصاد کلان، رفع محدودیت‌های تأمین مواد اولیه و کاهش مشکلات اجرایی می‌دانند.

نمودار ۴: شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت

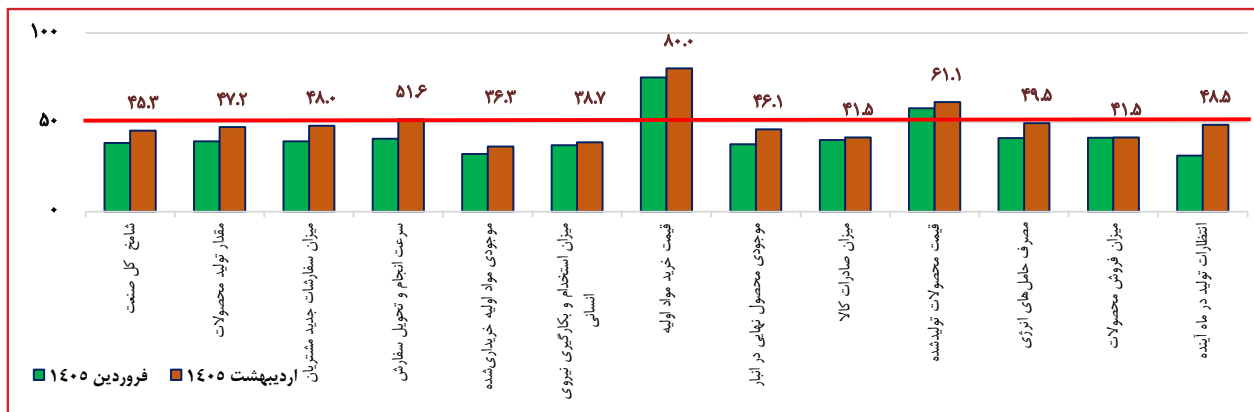

جدول ۲: شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت در دو ماه منتهی به اردیبهشت ۱۴۰۵

تعدیل فصلی شده		تعدیل فصلی نشده		شاخص		
اردیبهشت ۱۴۰۵	فروردین ۱۴۰۵	اردیبهشت ۱۴۰۵	فروردین ۱۴۰۵			
۴۵٫۳	۳۸٫۳	۵۸٫۷	۲۰٫۵	شاخص کل صنعت	مولفه‌های اصلی	
۴۷٫۲	۳۹٫۲	۶۹٫۶	۱۲٫۳			مقدار تولید محصولات
۴۸٫۰	۳۹٫۲	۶۴٫۹	۱۶٫۴			میزان سفارشات جدید مشتریان
۵۱٫۶	۴۰٫۷	۶۰٫۰	۲۵٫۷			سرعت انجام و تحویل سفارش
۳۶٫۳	۳۲٫۲	۴۱٫۰	۲۴٫۲			موجودی مواد اولیه خریداری شده
۳۸٫۷	۳۷٫۰	۴۳٫۵	۳۱٫۱			میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی
۹۲٫۴	۸۱٫۳	۹۲٫۴	۸۱٫۳	قیمت خرید مواد اولیه	مولفه‌های کمکی	
۴۶٫۱	۳۷٫۶	۴۷٫۹	۳۳٫۲	موجودی محصول نهایی در انبار		
۴۱٫۵	۴۰٫۰	۴۴٫۲	۳۳٫۰	میزان صادرات کالا		
۷۸٫۱	۷۰٫۸	۷۸٫۱	۷۰٫۸	قیمت محصولات تولیدشده		
۴۹٫۵	۴۱٫۱	۶۲٫۱	۱۸٫۸	مصرف حامل‌های انرژی		
۴۱٫۵	۴۱٫۲	۶۰٫۰	۱۶٫۴	میزان فروش محصولات		
۴۸٫۵	۳۱٫۲	۵۳٫۱	۴۴٫۳	انتظارات تولید در ماه آینده		

ماخذ: مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۵

نمودار ۵: شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت در دو ماه منتهی به اردیبهشت ۱۴۰۵، تعدیل فصلی شده

جدول ۳: شاخص مدیران خرید (شامخ) زیربخش‌های صنعت، تعدیل فصلی نشده، اردیبهشت ۱۴۰۵

شاخص	صنایع غذایی	صنایع نساجی	پوشاک و چرم	چوب، کاغذ و مبلمان	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع شیمیایی	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فلزی غیر فلزی	صنایع فلزی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	سایر صنایع
شامخ کل فعالیت	۶۱٫۲	۵۹٫۵	۵۳٫۴	۶۲٫۹	۵۲٫۹	۵۱٫۱	۷۱٫۸	۶۳٫۵	۵۸٫۲	۵۹٫۴	۵۳٫۳	۶۰٫۰
مقدار تولید محصولات	۶۸٫۵	۷۷٫۳	۶۴٫۳	۷۳٫۱	۶۷٫۹	۶۱٫۹	۷۷٫۳	۷۵٫۰	۶۷٫۹	۷۷٫۵	۶۲٫۵	۸۰٫۰
میزان سفارشات جدید	۷۰٫۴	۵۹٫۱	۶۰٫۷	۶۹٫۲	۵۳٫۶	۵۶٫۰	۷۷٫۳	۶۶٫۷	۶۲٫۸	۶۷٫۵	۶۴٫۶	۸۰٫۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۵٫۶	۶۸٫۲	۶۰٫۷	۶۱٫۵	۶۰٫۷	۵۰٫۰	۷۷٫۳	۷۰٫۸	۶۲٫۸	۶۰٫۰	۵۸٫۳	۴۰٫۰
موجودی مواد اولیه	۵۰٫۰	۵۰٫۰	۳۵٫۷	۵۳٫۸	۳۵٫۷	۲۹٫۸	۵۹٫۱	۳۳٫۳	۴۷٫۴	۲۲٫۵	۳۷٫۵	۲۰٫۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۸٫۱	۳۶٫۴	۳۲٫۱	۴۶٫۲	۳۵٫۷	۴۱٫۷	۵۹٫۱	۵۴٫۲	۴۱٫۰	۴۲٫۵	۲۹٫۲	۴۰٫۰
قیمت خرید مواد اولیه	۹۴٫۴	۹۰٫۹	۹۶٫۴	۹۲٫۳	۸۹٫۳	۹۲٫۹	۹۵٫۵	۱۰۰٫۰	۸۸٫۵	۹۲٫۵	۹۳٫۸	۷۰٫۰
موجودی محصول (انبار)	۵۵٫۶	۵۹٫۱	۵۰٫۰	۵۷٫۷	۴۲٫۹	۴۶٫۴	۶۳٫۶	۵۴٫۲	۴۲٫۳	۲۵٫۰	۴۷٫۹	۳۰٫۰
میزان صادرات کالا	۵۰٫۰	۳۶٫۴	۴۶٫۴	۵۰٫۰	۳۹٫۳	۳۸٫۱	۴۵٫۵	۴۵٫۸	۴۴٫۹	۴۲٫۵	۳۹٫۶	۴۰٫۰
قیمت محصولات تولید شده	۷۲٫۲	۸۶٫۴	۹۲٫۹	۸۰٫۸	۸۹٫۳	۷۵٫۰	۸۱٫۸	۷۹٫۲	۷۸٫۲	۸۲٫۵	۸۱٫۳	۵۰٫۰
مصرف حامل‌های انرژی	۶۸٫۵	۵۹٫۱	۶۰٫۷	۷۳٫۱	۶۰٫۷	۵۷٫۱	۷۷٫۳	۵۸٫۳	۵۷٫۷	۶۵٫۰	۵۴٫۲	۶۰٫۰
میزان فروش محصولات	۵۱٫۹	۶۸٫۲	۵۳٫۶	۷۳٫۱	۶۷٫۹	۵۱٫۲	۷۷٫۳	۶۶٫۷	۵۷٫۷	۷۲٫۵	۶۰٫۴	۳۰٫۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۴۲٫۶	۵۹٫۱	۵۰٫۰	۵۰٫۰	۳۵٫۷	۵۰٫۰	۸۶٫۴	۵۸٫۳	۵۹٫۰	۵۲٫۵	۵۲٫۱	۵۰٫۰

ماخذ: مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، اردیبهشت ۱۴۰۵

جدول ۴: شاخص مدیران خرید (شامخ) زیربخش‌های صنعت، تعدیل فصلی شده، اردیبهشت ۱۴۰۵

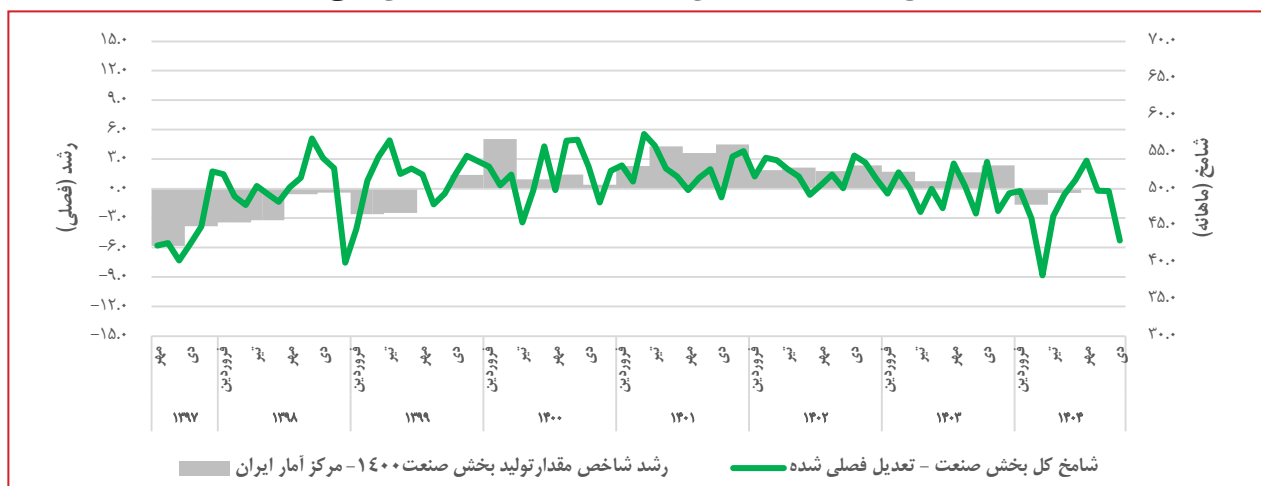
شاخص	صنایع غذایی	صنایع نساجی	پوشاک و چرم	چوب، کاغذ و مبلمان	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع شیمیایی	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	سایر صنایع
شامخ کل فعالیت	۴۸٫۸	۴۷٫۳	۳۹٫۴	۵۱٫۵	۴۴٫۱	۳۹٫۸	۶۰٫۲	۵۰٫۴	۴۴٫۴	۴۳٫۵	۴۱٫۱	۴۷٫۰
مقدار تولید محصولات	۵۱٫۰	۵۴٫۹	۴۰٫۹	۵۱٫۰	۵۰٫۹	۴۲٫۵	۵۷٫۱	۴۹٫۲	۴۸٫۱	۴۹٫۹	۴۱٫۵	۵۳٫۷
میزان سفارشات جدید	۵۰٫۸	۴۵٫۶	۳۹٫۲	۵۱٫۴	۴۳٫۵	۳۸٫۴	۶۰٫۳	۵۰٫۱	۴۶٫۳	۴۸٫۴	۴۸٫۸	۵۷٫۲
سرعت انجام و تحویل سفارش	۴۹٫۰	۶۳٫۲	۴۹٫۶	۵۸٫۲	۵۶٫۹	۴۳٫۱	۷۷٫۳	۵۹٫۲	۵۱٫۹	۴۷٫۸	۴۹٫۶	۴۲٫۷
موجودی مواد اولیه	۴۷٫۷	۴۰٫۰	۳۵٫۷	۵۳٫۸	۲۹٫۰	۲۸٫۱	۴۴٫۸	۳۳٫۳	۴۰٫۳	۲۲٫۵	۲۸٫۶	۲۰٫۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۳٫۳	۳۲٫۳	۳۲٫۱	۴۶٫۲	۳۴٫۶	۴۱٫۷	۵۹٫۱	۵۴٫۲	۳۳٫۴	۳۵٫۳	۲۹٫۲	۴۰٫۰
قیمت خرید مواد اولیه	۹۴٫۴	۹۰٫۹	۹۶٫۴	۹۲٫۳	۸۹٫۳	۸۱٫۱	۹۵٫۵	۱۰۰٫۰	۷۹٫۵	۷۷٫۷	۹۳٫۸	۷۰٫۰
موجودی محصول نهایی در انبار	۵۸٫۳	۵۹٫۱	۵۰٫۰	۵۷٫۷	۴۲٫۹	۴۶٫۴	۶۳٫۶	۵۴٫۲	۴۲٫۳	۲۵٫۰	۴۷٫۹	۳۰٫۰
میزان صادرات کالا	۴۷٫۹	۳۲٫۹	۴۰٫۹	۵۰٫۶	۳۳٫۳	۳۴٫۹	۴۵٫۸	۴۵٫۸	۴۰٫۲	۳۹٫۱	۳۷٫۰	۴۰٫۰
قیمت محصولات تولیدشده	۷۲٫۲	۸۶٫۴	۹۲٫۹	۸۰٫۸	۸۹٫۳	۷۵٫۰	۸۱٫۸	۷۹٫۲	۶۵٫۴	۸۲٫۵	۸۱٫۳	۴۵٫۲
مصرف حامل‌های انرژی	۵۵٫۸	۵۱٫۰	۴۸٫۸	۵۶٫۷	۵۲٫۸	۴۷٫۸	۶۶٫۰	۳۸٫۲	۴۳٫۳	۵۱٫۶	۴۴٫۹	۵۶٫۲
میزان فروش محصولات	۴۰٫۱	۴۸٫۵	۳۹٫۷	۵۳٫۰	۵۲٫۶	۳۴٫۴	۵۵٫۲	۴۱٫۸	۳۹٫۷	۴۸٫۴	۴۱٫۲	۲۱٫۸
انتظارات تولید در ماه آینده	۴۴٫۷	۵۳٫۸	۳۵٫۰	۴۸٫۷	۳۰٫۴	۴۶٫۵	۸۰٫۲	۵۵٫۴	۵۲٫۹	۴۸٫۳	۴۵٫۸	۳۸٫۶

منبع: مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، اردیبهشت ۱۴۰۵

انطباق شاخص مدیران خرید صنعت با تغییرات تولید صنعتی

با هدف ارزیابی صحت‌سنجی شامخ با واقعیت‌های داده‌های رسمی و واقعی کشور، تطبیق روند شاخص مدیران خرید صنعت با تغییرات تولید صنعتی، در کنار انطباق شاخص مدیران خرید کل اقتصاد چه شرایط عادی و چه شرایط خاص کشور نیز مهم است. در این میان، انطباق شامخ با رشد ارزش افزوده بخش صنعت کشور به عنوان تغییرات تولید صنعت و تغییرات کسب‌وکار حوزه صنایع کارخانه‌ای، قابل توجه است. به دلیل محدودیت آمارهای رسمی در تولید داده ماهانه (مرکز آمار ایران و بانک مرکزی ایران) از آمار ارزش افزوده بخش صنعت (قیمت ثابت) مرکز آمار ایران استفاده شده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود روند شامخ صنعت کشور به‌طور نسبی هم‌راستا با روند رشد ارزش افزوده بخش صنعت (مرکز آمار ایران) طی فصل‌های مربوطه در سال‌های اخیر است. این موضوع در سیاست‌گذاری کشور به خصوص در حوزه‌های شاخص‌های پیشرو می‌تواند کمک اساسی نماید.

نمودار ۶: روند شامخ صنعت با رشد ارزش افزوده صنعت (مرکز آمار ایران) طی سال‌های اخیر

چالش‌ها و رهیافت‌ها از دید برخی از فعالان اقتصادی در اردیبهشت ۱۴۰۵

بحران تأمین مواد اولیه و اختلال در زنجیره تأمین: فراگیرترین چالش فعالان اقتصادی، کمبود، نبود تنوع و افزایش لحظه‌ای قیمت مواد اولیه بوده است. بسیاری از بنگاه‌ها از توقف یا کاهش تولید به دلیل کمبود نهاده‌ها، مسدود شدن ثبت سفارش، عدم امکان واردات، توقف فعالیت صنایع بالادستی (پتروشیمی‌ها) و ماندن مواد اولیه در بنادر و دریا خبر داده‌اند. نگرانی جدی نسبت به اتمام موجودی انبارها و تعطیلی واحدهای تولیدی در صورت تداوم این شرایط وجود دارد.

محدودیت‌های ارزی، مشکلات واردات و تجارت خارجی: عدم تخصیص ارز، مسدود شدن ثبت سفارش، عدم گشایش اعتبارات ارزی، محدودیت در استفاده از ارز شخصی، مشکلات ترخیص کالا از گمرک و ناپایداری مقررات صادرات و واردات از مهم‌ترین دغدغه‌های فعالان اقتصادی بوده است. علاوه بر این، کاهش صادرات به دلیل مشکلات لجستیکی، تراکم گمرکات، تحولات منطقه‌ای و کاهش صرفه اقتصادی صادرات، فشار مضاعفی بر بنگاه‌ها وارد کرده است.

تورم، افزایش هزینه‌های تولید و بی‌ثباتی قیمت‌ها: افزایش شدید و بعضاً لحظه‌ای قیمت مواد اولیه، هزینه‌های بسته‌بندی، حمل و نقل بین‌المللی، دستمزدها و سایر نهاده‌های تولید، همراه با فعالیت واسطه‌ها و نوسانات بازار، امکان برنامه‌ریزی تولید و قیمت‌گذاری را از بسیاری از واحدها سلب کرده است. فعالان اقتصادی معتقدند ادامه این روند، تورم و رکود را به‌طور هم‌زمان تشدید خواهد کرد.

بحران نقدینگی و مشکلات تأمین مالی: کمبود نقدینگی، عدم پرداخت تسهیلات بانکی، نیاز روزافزون به سرمایه در گردش و عدم تحقق وعده‌های حمایتی، از دیگر مشکلات اصلی بنگاه‌ها بوده است. بسیاری از شرکت‌ها اعلام کرده‌اند که تأمین منابع مالی برای جلوگیری از تعدیل نیرو و حفظ سطح فعالیت، به یکی از چالش‌های اساسی آن‌ها تبدیل شده است.

ناترازی انرژی و اختلال در زیرساخت‌های تولید: قطعی برق، محدودیت اجباری مصرف انرژی، کمبود سوخت به‌ویژه گازوئیل و بنزین و نبود برنامه‌ریزی مناسب برای اطلاع‌رسانی خاموشی‌ها، موجب کاهش ظرفیت تولید و افزایش ریسک تعطیلی خطوط تولید شده است. برخی واحدها نیز به اجبار تنها با بخشی از ظرفیت خود فعالیت کرده‌اند.

نااطمینانی، بی‌ثباتی محیط کسب‌وکار و ضعف سیاست‌گذاری: فضای باتکلیفی ناشی از تورم، جنگ، تحریم‌ها و تغییرات مکرر مقررات، چشم‌انداز فعالیت‌های تولیدی را تضعیف کرده است. بسیاری از فعالان اقتصادی از نبود ثبات در سیاست‌های تجاری، عدم انعطاف سامانه‌های اداری، بروکراسی طولانی، مشکلات اخذ مجوزها و نبود حمایت مؤثر پس از بحران‌ها گلایه داشته و نسبت به آینده تولید ابراز ناامیدی کرده‌اند.

ریسک کاهش تولید، تعطیلی بنگاه‌ها و افت سرمایه‌گذاری: بخشی از واحدهای اقتصادی در این دوره به دلیل مجموع فشارهای ناشی از کمبود مواد اولیه، ناترازی انرژی، رکود بازار و مشکلات مالی، با توقف فعالیت یا کاهش شدید ظرفیت تولید مواجه بوده‌اند. همچنین شرکت‌های پروژه‌محور از تعویق یا توقف پروژه‌های جدید خبر داده‌اند که می‌تواند به کاهش سرمایه‌گذاری و تضعیف بیشتر فعالیت‌های اقتصادی منجر شود.

نیاز به حمایت‌های فوری سیاستی و اصلاحات نهادی: فعالان اقتصادی بر ضرورت اجرای اقدامات حمایتی از جمله تأمین سرمایه در گردش، تخصیص ارز، تسهیل ثبت سفارش و واردات، کاهش بروکراسی اداری، ثبات بخشی به مقررات، اصلاح سیاست‌های مالیاتی و بیمه‌ای، مدیریت ناترازی انرژی و حمایت از صادرات تأکید کرده‌اند و معتقدند بدون این اقدامات، خطر تعطیلی گسترده‌تر بنگاه‌ها و کاهش اشتغال افزایش خواهد یافت.

جمع‌بندی کلی

نتایج شاخص مدیران خرید در اردیبهشت‌ماه سال جاری نشان می‌دهد که اقتصاد ایران پس از شوک ناشی از جنگ و اختلالات گسترده دو ماه گذشته، اگرچه از مرحله افت شدید فعالیت‌ها فاصله گرفته، اما همچنان در محدوده رکودی قرار دارد و بخش عمده‌ای از فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی با کمتر از ظرفیت معمول انجام می‌شود.

کاسته شدن از شدت کاهش شاخص نسبت به فروردین‌ماه بیش از آنکه نشانه بازگشت اقتصاد به رونق باشد، بیانگر از سرگیری تدریجی فعالیت بنگاه‌ها پس از دوره تعطیلی گسترده است. استمرار ضعف در تولید، سفارشات جدید، فروش، صادرات، اشتغال و موجودی مواد اولیه نشان می‌دهد که اقتصاد همچنان تحت تأثیر مجموعه‌ای از مشکلات ساختاری و آثار باقی‌مانده شوک‌های اخیر قرار دارد.

نتایج این دوره نشان می‌دهد چالش‌های اصلی فعالان اقتصادی از حوزه شوک‌های کوتاه‌مدت فراتر رفته و به سمت مشکلاتی نظیر بحران تأمین مواد اولیه، محدودیت‌های ارزی، اختلال در واردات، ناترازی انرژی، افزایش شدید هزینه‌های تولید، کمبود نقدینگی و بی‌ثباتی محیط کسب‌وکار متمرکز شده است. افزایش قابل توجه قیمت‌نهادهای تولید نیز حاکی از آن است که فشارهای تورمی همچنان پابرجاست و احتمال انتقال بخشی از این هزینه‌ها به قیمت فروش در ماه‌های آینده وجود دارد.

از سوی دیگر، استمرار کاهش شاخص اشتغال نشان می‌دهد که فشارهای رکودی به بازار کار نیز سرایت کرده و بسیاری از بنگاه‌ها برای کنترل هزینه‌ها ناچار به تعدیل نیرو یا محدود کردن استخدام شده‌اند. هم‌زمان، ضعف تقاضای داخلی و محدودیت‌های صادراتی، توان مالی بنگاه‌ها را برای حفظ سطح فعالیت و سرمایه‌گذاری کاهش داده است.

اگرچه بخشی از فعالان اقتصادی نسبت به کاهش آثار مستقیم بحران خوش‌بین‌تر شده‌اند، اما فضای انتظارات همچنان با احتیاط و عدم قطعیت همراه است و بسیاری از بنگاه‌ها، بهبود فعالیت‌های اقتصادی را وابسته به ثبات سیاست‌های اقتصادی، دسترسی پایدار به مواد اولیه و ارز، کاهش محدودیت‌های انرژی، تسهیل تجارت خارجی و تقویت نقدینگی می‌دانند.

در مجموع، نتایج شاخص اردیبهشت‌ماه حاکی از آن است که اقتصاد کشور هنوز در مرحله تعدیل پس از شوک قرار دارد و بازگشت پایدار به مسیر رشد، مستلزم اتخاذ مجموعه‌ای از سیاست‌های هماهنگ برای کاهش نااطمینانی‌ها، حمایت از زنجیره تأمین، بهبود محیط کسب‌وکار و تقویت توان مالی بنگاه‌های اقتصادی است.

وضعیت شاخص در سطح بین‌الملل

شاخص PMI جهانی تولید که توسط J.P.Morgan محاسبه می‌شود (PMI جهانی توسط J.P.Morgan و S&P Global در همکاری با IFPSM و ISM تهیه می‌شود)، در ماه مه ۲۰۲۶ افزایش داشته است و در مقدار ۵۱/۸ بدون تغییر نسبت به ماه قبل باقی مانده که همچنان بیانگر گسترش فعالیت‌های اقتصادی است. این تداوم تا حدی ناشی از افزایش سفارشات مشتریان برای مقابله با افزایش احتمالی قیمت‌ها و اختلالات زنجیره تأمین بوده است. در این ماه، بخش تولید برای دومین ماه متوالی عملکرد بهتری نسبت به بخش خدمات داشته است و شاخص تولید صنعتی به بالاترین مقدار در پنج سال اخیر رسیده است، در حالی که رشد فعالیت‌های خدماتی محدودتر بوده است. با این حال، تجارت جهانی همچنان تحت فشار قرار داشته و سفارشات صادراتی برای سومین ماه متوالی کاهش یافته است.

در عین حال، شاخص انتظارات تولید و شاخص اشتغال هر دو در ماه مه کاهش یافتند و شاخص اشتغال به پایین‌ترین مقدار خود از اواسط سال ۲۰۲۰ رسیده است. همچنین خوش‌بینی بنگاه‌ها نسبت به آینده به دومین کمترین مقدار خود از زمان شیوع کرونا رسیده است. افزایش هزینه‌های تولید نیز ادامه داشته و تورم‌نهادهای تولید به بالاترین میزان در ۳ سال اخیر رسیده است که همراه با رشد قیمت فروش محصولات، از تداوم فشارهای تورمی در اقتصاد جهانی حکایت دارد. در سطح کشورها، رشد فعالیت‌ها در اقتصادهایی مانند آمریکا، چین، ژاپن و هند ادامه یافته است، در حالی که منطقه یورو و بریتانیا همچنان با کاهش فعالیت‌های اقتصادی مواجه بوده‌اند.

۱۰۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهبتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۲۵٪) ۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۳۰٪) ۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۱۵٪) ۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۱۰٪) ۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۲۰٪) ۶. قیمت خرید مواد اولیه ۷. موجودی محصول نهایی در انبار ۸. میزان صادرات کالا ۹. قیمت محصولات تولیدشده ۱۰. مصرف حامل‌های انرژی ۱۱. میزان فروش محصولات ۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

معرفی طرح شاخص مدیران خرید (شامخ)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص Purchasing (PMI) Manager's Index)، که در فارسی به اختصار شامخ نام‌گذاری شده است، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهبتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۰/۵ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد

PMI در برخی از کشورها در می ۲۰۲۶

عنوان: طرح شاخص مدیران خرید (شامخ)

تاریخ: اردیبهشت ماه ۱۴۰۵ / شماره گزارش: ۹۲ / ام RC - 1405 - CSM - S1 - PM - 1222

صاحب انتشار: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، مرکز پژوهش‌ها (مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴)

تهیه و تنظیم: زهرا ناصری و حانیه زیادلو

همکاران: سیدعلی رنجبر، فاطمه بهروزی هما، الهام حسینی شبستری، فاطمه قهرمانی و لیلا قربانپور

ناظران علمی: عیسی منصور، علاالدین ازوجی و محمدرضا دوست محمدی

تلفن تماس: ۰۲۱-۸۵۷۳۳۶۰۰

ملاحظات: الف- حقوق معنوی اثر متعلق به پدیدآورندگان و حقوق مادی آن، به مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تعلق دارد و استفاده از آن با ذکر ماخذ بلامانع خواهد بود.

ب- مطالب این گزارش لزوماً بیانگر نظر رسمی مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران نمی‌باشد.

آدرس: تهران، خیابان طالقانی، نبش خیابان موسوی (فرصت)، پلاک ۱۷۵، کد پستی: ۱۵۸۳۶۴۸۴۹۹